Europaparlamentet
2024-2029

ANTAGNA TEXTER

P10_TA(2026)0229

Det politiska förtrycket och den humanitära situationen i Kuba

Europaparlamentets resolution av den 18 juni 2026 om det politiska förtrycket och den humanitära situationen i Kuba (2026/2735(RSP))

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

– med beaktande av sina tidigare resolutioner om situationen i Kuba, särskilt resolutionerna av den 19 september 2024 om fallet med José Daniel Ferrer García i Kuba[1], av den 29 februari 2024 om den kritiska situationen i Kuba[2] och av den 12 juli 2023 om läget avseende avtalet om politisk dialog och samarbete mellan EU och Kuba mot bakgrund av den höga representantens besök nyligen på ön[3],

– med beaktande av avtalet om politisk dialog och samarbete mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Republiken Kuba, å andra sidan[4], som undertecknades i december 2016 och som provisoriskt tillämpats sedan den 1 november 2017, särskilt grundsatsklausulen i enlighet med artikel 1.5 och upphävandeklausulen i enlighet med artikel 85.3 b i avtalet,

– med beaktande av parlamentets godkännande av avtalet om politisk dialog och samarbete den 5 juli 2017, som bygger på en påtaglig förbättring av de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna i Kuba,

– med beaktande av EU:s globala system för sanktioner avseende

---

1 EUT C, C/2024/7213, 10.12.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/7213/oj.
2 EUT C, C/2024/6748, 26.11.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6748/oj.
3 EUT C, C/2024/4001, 17.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4001/oj.
4 EUT L 337 I, 13.12.2016, s. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2016/2232/oj.

mänskliga rättigheter (EU:s Magnitskijlag),

– med beaktande av den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna, den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter, FN:s konvention mot tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning och FN:s konvention om barnets rättigheter, till vilka Kuba är part,

– med beaktande av rapporterna från den icke-statliga organisationen Prisoners Defenders, särskilt den månatliga rapportens upplaga från maj 2026, som offentliggjordes den 11 juni 2026, om tortyr, strukturella kränkningar av rättssäkerhetsgarantierna, ”förbrottslig social farlighet”, digital övervakning och påtvingad undernäring i kubanska fängelser,

– med beaktande av den gemensamma utfrågningen av utskottet för utrikesfrågor och dess underutskott för mänskliga rättigheter om situationen i Kuba, som hölls den 5 maj 2026, och av de vittnesmål som lagts fram av föredraganden för Kuba från den interamerikanska kommissionen för de mänskliga rättigheterna, Stuardo Ralón Orellana, och av den kubanska oppositionsledaren och den tidigare politiska fången José Daniel Ferrer,

– med beaktande av de tal som Kaja Kallas, vice ordförande för kommissionen/unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik, höll vid parlamentets plenarsammanträde, särskilt talen av den 6 maj 2025 och den 19 maj 2026, och av människorättsdialogerna mellan EU och Kuba,

– med beaktande av uttalandena från den interamerikanska kommissionen för de mänskliga rättigheterna om Kuba den 25 mars 2026,

– med beaktande av Acuerdo de Liberación (befrielseavtalet), som undertecknades i Miami den 2 mars 2026 av de kubanska oppositionskoalitionerna Pasos de Cambio och Asamblea de la Resistencia Cubana (ARC),

– med beaktande av rapporten av den 12 juni 2023 från den interamerikanska kommissionen för de mänskliga rättigheterna om fallet med rättighetsförsvararna Oswaldo Payá och Harold Cepero i Kuba,

– med beaktande av det åtal som inleddes den 20 maj 2026 vid Förenta staternas distriktsdomstol för södra distriktet i Florida (United States District Court for the Southern District of Florida), där Raúl Castro och fem andra tjänstemän åtalades i samband med nedskjutningen 1996 av två civila flygplan tillhörande organisationen Brothers to the Rescue,

– med beaktande av artikel 136.2 och 136.4 i arbetsordningen, och av

följande skäl:

A. Mer än fem årtionden av den kubanska kommunistregimens politiska och ekonomiska val har drivit landet in i en djup kris, präglad av strömavbrott på upp till 22 timmar om dagen, akut brist på livsmedel, vatten, bränsle och läkemedel och utbredd fattigdom, under en grundlagsstadgad enpartiregim som har varat i mer än 67 år och där den är den enda tillåtna politiska kraften. Denna kollaps av en politisk och ekonomisk modell som bygger på orörlighet, förtryck och motstånd mot förändringar, tillsammans med avsaknaden av fria, rättvisa och konkurrensutsatta val och förbudet mot politisk pluralism, för Kuba allt närmare vad som kännetecknar en sönderfallande stat och utgör en antidemokratisk anomali i regionen.

B. Enligt den icke-statliga organisationen Prisoners Defenders hade Kuba ett rekordhögt antal, dvs. 1 281, politiska fångar i slutet av maj 2026, däribland minderåriga – varav vissa hölls i högsäkerhetsfängelser tillsammans med vuxna – och många fångar har allvarlig ohälsa, däribland idrottare, konstnärer, oberoende journalister och fredliga aktivister. Organisationen dokumenterar systematisk tortyr, sexuellt våld och dödshot mot fångar och konstaterade, i en statistiskt representativ studie, att varje politisk fånge som undersökts, inbegripet minderåriga, hade utsatts för tortyr och nekats sjukvård, mot bakgrund av återkommande mönster av godtyckliga frihetsberövanden och frihetsberövanden i isoleringscell, påtvingade tillfälliga försvinnanden och trakasserier av familjer. Fallet José Daniel Ferrer, grundare av Kubas patriotiska union och samvetsfånge vars frigivande parlamentet upprepade gånger har krävt, är typiskt för regimens metoder och resulterade i hans påtvingade exil i oktober 2025.

C. Vanliga kubaner ställs i sin vardag inför sjukhus som inte kan fungera normalt och som inte har basläkemedel, och dit patienterna själva måste ta med sig förnödenheter, samt inför kronisk brist på livsmedel och vatten samt väsentliga varor som endast säljs i affärer som tar utländsk valuta, utom räckhåll för dem med vanliga löner från staten. Enligt det kubanska observatoriet för mänskliga rättigheter lever 89 % av familjerna i extrem fattigdom och sju av tio kubaner måste hoppa över måltider, medan FN rapporterar en eftersläpning på över 96 000 operationer, varav 11 000 för barn, och omkring 1 miljon människor är beroende av vattentransporter som begränsas på grund av brist på diesel.

D. I april 2026 frigjorde EU ytterligare 2 miljoner euro i humanitärt bistånd, utöver de 4 miljoner euro som redan anslagits i år till Karibien, för att stödja humanitära partner som tillhandahåller akut hjälp till de mest utsatta. FN:s uppdaterade handlingsplan för Kuba, som syftar till att bistå omkring två miljoner människor, är fortfarande kraftigt underfinansierad, dvs. FN har mobiliserat

26,2 miljoner US-dollar men det saknas fortfarande 68 miljoner US-dollar.

E. Den kumulativa inflationen i Kuba under de senaste fyra åren överstiger 500 % och en statlig lön uppgår till mellan 15 och 25 US-dollar per månad enligt kursen på den svarta marknaden, som är den enda realistiska kursen på ön. Regimen har gjort landet beroende av importerat bränsle, och eftersom dess traditionella leverantörer Ryssland och Venezuela har begränsat leveranserna har energinödläget fördjupats, vilket kulminerade i att det nationella elsystemet kollapsade helt i flera dagar i oktober 2024, vilket innebar att 11 miljoner människor saknade el.

F. Kuba importerar i dag mer än 70 % av de livsmedel landet konsumerar – i ett bördigt tropiskt land som en gång var en av världens största sockerproducenter – en kollaps som är en direkt följd av årtionden av kollektivt, statskontrollerat och militariserat jordbruk och av en improduktiv ekonomisk modell.

G. Den humanitära nödsituationen är inte resultatet av något externt embargo, utan är en direkt följd av regimens egen modell och eget misslyckande, nämligen militarisering och statlig monopolisering av ekonomin, undertryckande av den privata företagsamheten och avledning av resurser till säkerhetsapparaten snarare än till livsmedel, läkemedel och el, som befolkningen behöver. Denna modell ingår i det korrupta militära konglomeratet GAESA, som kontrollerar nästan hälften av öns ekonomi, inte är ansvarsskyldigt inför någon och lägger beslag på regimens inkomster i hårdvaluta – bland annat från de medicinska uppdrag som FN har liknat vid tvångsarbete – även när sjukhus saknar grundläggande förnödenheter. Denna kris kan inte åtskiljas från årtionden av statligt förtryck, och ytterligare instabilitet riskerar att få allvarliga humanitära, migrationsmässiga och säkerhetsmässiga konsekvenser.

H. Förbindelserna mellan EU och Kuba styrs av avtalet om politisk dialog och samarbete, vars uttalade mål var att regimen gradvis skulle öppna upp och förbättra situationen för sina medborgare. Nästan nio år efter det att parlamentet gav sitt godkännande till avtalet om politisk dialog och samarbete har regimen inte gjort någon som helst betydande öppning, utan i stället intensifierat förtrycket, förföljt dem med avvikande åsikter och ökat antalet politiska fångar, samtidigt som den ekonomiska situationen har försämrats till oacceptabla nivåer. Avtalet har misslyckats i sitt huvudsyfte och vice ordföranden/den höga representanten har erkänt att avtalet inte har uppfyllt sina mål och nu håller på att ses över.

I. Regimen avvisas brett både på och utanför ön – vilket framgår av återkommande demonstrationer och kastrullprotester (cacerolazo) och av den största utvandringen i Kubas historia, med

hundratusentals människor som lämnar landet i jakt på en bättre framtid – medan många som flytt eller tvingats att lämna landet inte tillåts återvända och stannar kvar i exil. Regimens enda svar på kraven på förändring är att ta ett ännu hårdare grepp om landet och intensifiera förtrycket.

J. Det brutala och obevekliga förtrycket är den enda mekanism som upprätthåller regimen. I juli 2021 gick tusentals människor ut på gatorna på mer än femtio orter och skanderade ”Frihet!”. Detta var den största protestvågen sedan 1994 och den slogs ned av civilklädda poliser, paramilitära grupper och kommittéerna för försvar av revolutionen. Hundratals personer frihetsberövades godtyckligt och över 700 ställdes inför rätta i summariska rättegångar som parlamentet fördömde som en ”rättslig fars” och fick domar på upp till 25 år för att ha protesterat fredligt. Detta kan utgöra brott mot mänskligheten. Budskapet var avsett att tjäna som varning: den som protesterar sätter sitt arbete, sin frihet, sin familj och sitt liv på spel.

K. Regimen vägrar envist att bevilja inresa för delegationer från Europaparlamentet, FN:s särskilda rapportörer och oberoende observatörer och framhärdar i att stänga ute den demokratiska oppositionen och det oberoende civila samhället från all politisk dialog.

L. Under de senaste månaderna har samtal ägt rum mellan regimen och den amerikanska regeringen, men det har inte offentliggjorts vad samtalen har handlat om. Regimen har medgett att förhandlingar med Washington ägt rum. Förenta staterna har infört riktade sanktioner mot högt uppsatta företrädare för regimen och säkerhets- och militärapparatens institutioner och åberopat regimens förtryck inom landet och dess fientliga verksamhet utomlands. Inga normaliseringsprocesser får ske på bekostnad av mänskliga rättigheter eller göra att regimen undkommer ansvar.

M. Regimen upprätthåller ett tätt militärt samarbete med Ryska federationen, och det rapporteras bland annat att över tusen kubanska medborgare rekryterats för att strida i Rysslands anfallskrig mot Ukraina, vilket är oförenligt med andan i avtalet om politisk dialog och samarbete och går stick i stäv med EU:s säkerhetsintressen. I slutet av mars 2026 tilläts ett ryskägt tankfartyg, som transporterade uppskattningsvis 730 000 fat råolja, att lägga till vid Kubas norra kust.

N. Den 2 mars 2026 lade mer än 50 kubanska oppositions- och civilsamhällesorganisationer, på ön och i exil, fram en färdplan för en demokratisk övergång, kallad ”befrielseavtalet” (Acuerdo de Liberación), som omfattar tre faser – befrielsefas, stabiliserings- och återuppbyggnadsfas samt demokratiseringsfas – och som ska kulminera i fria, rättvisa flerpartival under övervakning av

världssamfundet. Varje övergång måste ledas av Kuba och inkludera alla kubaner, på ön och i diasporan.

1. Europaparlamentet fördömer i starkast möjliga ordalag den kubanska regimens systematiska förtryck – särskilt tortyren, det sexuella våldet, dödshoten, den påtvingade undernäringen, massövervakningen, tvångsarbetet och den rättsliga förföljelsen, som politiska fångar, demonstranter, dissidenter, studenter, religiösa ledare och människorättsförsvarare utsätts för – och fängslandet av barn. Parlamentet uttrycker sin fulla solidaritet med det kubanska folket och med alla som förföljs för att de försvarar sina grundläggande rättigheter, däribland ledarna för den historiska och framväxande demokratiska oppositionen och oberoende medborgarrörelser.

2. Europaparlamentet kräver ett omedelbart och villkorslöst frigivande av alla politiska fångar och alla personer som godtyckligt frihetsberövats för att de utövat sina grundläggande rättigheter, däribland minderåriga, ett slut på tortyren och misshandeln, omedelbar tillgång till fria och rättvisa rättegångar, och till medicinsk vård för dem som lider av allvarlig ohälsa, samt fullständig gottgörelse för tortyroffer. Parlamentet kräver att regimen ger Internationella rödakorskommittén, FN:s särskilda rapportörer och förfaranden, en delegation från Europaparlamentet och oberoende observatörer obehindrat tillträde till alla platser för frihetsberövande, och beklagar djupt dess upprepade vägran att göra detta.

3. Europaparlamentet anser att den enda vägen ut ur umbärandena, fattigdomen och isoleringen för det kubanska folket är djupgående ekonomiska och politiska förändringar som utan dröjsmål leder till en övergång till en fullständig flerpartidemokrati där dissidenter inte förföljs, fängslas, torteras eller mördas och där grundläggande rättigheter och friheter respekteras genom en inkluderande nationell dialog i riktning mot denna övergång utan restriktioner.

4. Europaparlamentet uppmanar med kraft den kubanska regimen att lägga fram hållbara och meningsfulla ekonomiska reformer som säkerställer rättssäkerhet och stöder oberoende ekonomiska aktörer, privata initiativ, investeringar och friheter som viktiga sätt att undvika ett sammanbrott.

5. Europaparlamentet uppmanar de kubanska myndigheterna att skydda de mänskliga rättigheterna och garantera rätten till fredliga sammankomster och yttrandefriheten, utan diskriminering på grund av politiska åsikter. Parlamentet fördömer skarpt alla kränkningar av medborgerliga och politiska rättigheter och friheter, inbegripet godtyckliga frihetsberövanden, misshandel, tortyr, begränsningar av yttrandefriheten, föreningsfriheten och friheten att delta i fredliga sammankomster, trakasserier av oberoende journalister,

människorättsförsvarare och aktörer i det civila samhället samt den oproportionerliga användningen av straffrättsliga påföljder mot fredliga demonstranter.

6. Europaparlamentet upprepar sina tidigare ståndpunkter om aktivering av upphävandeklausulen i avtalen om politisk dialog och samarbete och uppmanar vice ordföranden/den höga representanten samt medlemsstaterna att klargöra att man från EU:s sida, om inte tydliga, konkreta och betydande steg tas på kort sikt för att genomföra förändringar av detta slag – inbegripet ett tydligt förslag om en färdplan för en demokratisk övergång i Kuba, ett omedelbart och villkorslöst frigivande av de nästan 1 300 politiska fångarna och tillstånd för de kubaner som tvingats fatta det smärtsamma beslutet att gå i exil att återvända utan repressalier – utan vidare dröjsmål bör avbryta avtalet om politisk dialog och samarbete, som systematiskt har kränkts av den kubanska regimen.

7. Europaparlamentet begär att riktade åtgärder enligt EU:s Magnitskijlag vidtas mot de ansvariga för förtrycket, till att börja med mot de högst uppsatta regimföreträdarna, bland annat Miguel Díaz-Canel och den högsta befälsordningen inom säkerhets-, domstols- och fängelseapparaten, och mot ledningen för Gaesa.

8. Europaparlamentet uppmanar regimen att avskaffa alla former av förbrottsliga mekanismer som används för att tysta och godtyckligt fängsla medborgare, och att frige alla som dömts enligt dessa mekanismer utan att något brott begåtts.

9. Europaparlamentet efterlyser en oberoende internationell utredning av fängelseförhållandena, systemet med påtvingad undernäring och dödsfallen i fängsligt förvar.

10. Europaparlamentet fördömer regimens materiella stöd till Rysslands anfallskrig mot Ukraina, bland annat genom att kubanska medborgare rekryteras för att strida mot Ukraina, och dess fördjupade samarbete med Moskva, och parlamentet framhåller att detta måste behandlas som en central del av omprövningen av EU:s förbindelser med Kuba. Parlamentet fördömer även regimens anpassning till Lukasjenkas regim i Belarus, bland annat de nära militära och säkerhetsrelaterade kopplingar som undergräver den europeiska säkerheten.

11. Europaparlamentet framhåller att det oberoende civila samhället och den demokratiska oppositionen måste delta, utan repressalier, i all dialog inom ramen för avtalet om politisk dialog och samarbete – ett deltagande som även föreskrivs i själva avtalet – och att EU inte på något sätt får göra sig medskyldigt till människorättsbrott på ön, bland annat genom medicinska uppdrag som medför tvångsarbete, och parlamentet uppmanar regimen att upphöra med detta i alla dess former.

12. Europaparlamentet uttrycker utomordentligt stor och akut oro över den dramatiska försämringen av levnadsförhållandena i Kuba och de växande konsekvenserna av bristande tillgång till bränsle, läkemedel, livsmedel och andra samhällsviktiga varor och offentliga tjänster, som särskilt drabbar utsatta grupper. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att utveckla humanitära kanaler som tillhandahåller energi, livsmedel och läkemedel direkt till det kubanska folket och till oberoende företag, och att kringgå staten, och parlamentet uppmanar alla givare att öka det humanitära biståndet, som måste förbli skyddat och fritt från statlig förmedling och aldrig får finansiera regimen.

13. Europaparlamentet står redo att tillsammans med världssamfundet förse Kuba med substantiellt stöd via kanaler som är oberoende av regeringen så snart landet slår in på vägen mot en trovärdig demokratisk övergång så att ön kan bli välmående och garantera sina medborgares välbefinnande. Parlamentet uppmanar vice ordföranden/den höga representanten och medlemsstaterna att konsekvent ta upp dessa fall i alla relevanta forum och att stödja ansvarsutkrävande och en fredlig, medborgarledd övergång.

14. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet, kommissionen, rådets roterande ordförandeskap, vice ordföranden för kommissionen/unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik, Europeiska unionens särskilda representant för mänskliga rättigheter, medlemsstaternas regeringar och parlament, Amerikanska samarbetsorganisationen, Förenta nationerna, den parlamentariska församlingen EU–Latinamerika, länderna i gemenskapen för Latinamerikas och Karibiens stater samt den kubanska regimen.